

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Anvisning
22.12.2022

VN/33700/2022

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS ANVISNING OM FRÄMJANDE AV INTEGRATION FRÅN OCH MED DEN 1 JANUARI 2023

Detta är arbets- och näringsministeriets anvisning om lagen om främjande av integration (1386/2010, nedan integrationslagen) för kommunerna, arbets- och näringsbyråerna och välfärdsområdena.

I anvisningen klargörs de ändringar i integrationslagen som träder i kraft den 1 januari 2023 och den 1 mars 2023. Förutom dessa anvisningar har arbets- och näringsministeriet även gett ut anvisning om ersättning tillkommuner och välfärdsområden för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration (VN/32627/2022). De övriga anvisningarna om främjandet av integration tillämpas fortfarande med beaktande av ändringarna av integrationslagen.

I början av 2023 revideras integrationslagen med två olika lagändringar. Lagen om ändring av lagen om främjande av integration (936/2022) innehåller bestämmelser om välfärdsområdenas roll enligt integrationslagen. Lagen träder i kraft den 1 januari 2023.

Enligt lagen om ändring av lagen om främjande av integration (1083/2022) omfattas de personer som får tillfälligt skydd och som har beviljats hemkommun av ersättningar enligt integrationslagen, anvisande till kommunen och tjänsterna för minderåriga som kommit till landet utan vårdnadshavare. Lagen träder i kraft den 1 mars 2023.

Innehåll

1. Främjandet av integration är sektorsövergripande verksamhet	3
2. Inledande kartläggning och integrationsplan	3
3. Anvisande av flyktingar till kommunen och mottagning	4
3.1. Precisering och utvidgning av tillämpningsområdet för anvisandet till kommuner	6
4. Ordnandet av stöd och boende för barn och unga som kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare	6
4.1. Minderåriga som kommit till landet utan vårdnadshavare och som får tillfälligt skydd	7
5. Tillgång till information och informationssystem	7
6. Planering och utveckling av integrationsfrämjandet	9
7. Statens ersättningar till kommunen och välfärdsområdet	10
7.1. Utvidgning av målgruppen för statliga ersättningar	11
8. Anvisningens ikraftträdande	11

1. Främjandet av integration är sektorsövergripande verksamhet

Främjandet av integration är en uppgift som hör till flera myndigheters ansvar. Integration främjas bland annat genom kommunens basservice, arbets- och näringsförvaltningens tjänster samt genom de särskilda åtgärder och tjänster som fastställs i integrationslagen, såsom tjänsterna för inledande kartläggning, integrationsplan och integrationsutbildning. Även de social- och hälsovårdstjänster som från och med den 1 januari 2023 hör till välfärdsområdets organiseringsansvar främjar integration. Bestämmelser om ordnandet av social- och hälsotjänster finns i den allmänna lagstiftning och speciallagstiftning som gäller tjänsterna.

Myndigheterna hänvisar vid behov den invandrade till de tjänster som han eller hon behöver, till exempel kommunens eller arbets- och näringsbyråns tjänster för en inledande kartläggning eller välfärdsområdets tjänster för en bedömning av behovet av socialvård. Integration främjas även av andra aktörer, såsom läroanstalter, organisationer, föreningar och sammanslutningar.

Det sektorsövergripande samarbetet mellan myndigheterna är viktigt. Flera av de uppgifter som fastställs i integrationslagen, såsom utarbetandet av vissa inledande kartläggningar och integrationsplaner, mottagning av flyktingar och tjänsterna för minderåriga som kommit till landet utan vårdnadshavare, förutsätter sektorsövergripande samarbete, i vilket även välfärdsområdet i fortsättningen deltar.

Kommunen och arbets- och näringsbyrån samordnar samarbetet mellan de lokala aktörerna. I synnerhet kommunen och välfärdsområdet samt arbets- och näringsbyrån och välfärdsområdet ska komma överens om kontaktpersoner och samarbetsförfaranden så att tjänsterna för invandrade är smidiga och förenliga. Kommunen, arbets- och näringsbyrån och välfärdsområdet ska också säkerställa att de har tillräckliga resurser för att sköta uppgifterna enligt integrationslagen.

2. Inledande kartläggning och integrationsplan

Kommunen eller arbets- och näringsbyrån ska utarbeta en inledande kartläggning och en integrationsplan för invandrade som registrerat sig som arbetslösa arbetssökande och som får utkomststöd som annat än tillfälligt.

Kommunen och arbets- och näringsbyrån utarbetar i regel den inledande kartläggningen och integrationsplanen tillsammans. Arbets- och näringsbyrån kan dock utarbeta den inledande kartläggningen och integrationsplanen tillsammans med den invandrade som registrerat sig som arbetslös arbetssökande, och kommunen tillsammans med den invandrade som får utkomststöd. För att kommunen ska kunna utarbeta en inledande kartläggning får den information av FPA om den invandrade som får utkomststöd annat än tillfälligt med stöd av 87 a § i integrationslagen. En inledande kartläggning och integrationsplan kan utarbetas även för en annan invandrande i kommunen, om det finns behov.

Välfärdsområdet kan från och med den 1 januari 2023 delta i utarbetandet av den inledande kartläggningen eller integrationsplanen på kommunens eller arbets- och näringsbyråns begäran, om den invandrades servicebehov förutsätter samordning av olika myndigheters

tjänster. Kommunen eller arbets- och näringsbyrån ser till att välfärdsområdet vid behov deltar i utarbetandet av en sektorsövergripande plan.

En integrationsplan för ett barn eller en ung som kommit till landet som minderårig utan vårdnadshavare utarbetas dock alltid i samarbete mellan kommunen och välfärdsområdet. Kommunen kan utarbeta en inledande kartläggning och en integrationsplan för minderåriga även för andra minderåriga.

3. Anvisande av flyktingar till kommunen och mottagning

Kommunen ansvarar även i fortsättningen för mottagningen av flyktingar och integrationen i inledningsskedet. Kommunen kommer överens om anvisandet till kommunen och främjandet av integrationen genom ett avtal med NTM-centralen. Ett avtal om anvisande till kommunen och främjande av integration med NTM-centralen och ett program för integrationsfrämjande är villkor för betalning av ersättningar enligt 6 kap. i integrationslagen.

Anvisandet till kommunen sker i fråga om kvotflyktingar utifrån en framställning som Migrationsverket gör till NTM-centralen. I fråga om asylsökande som fått uppehållstillstånd eller personer som får tillfälligt skydd gör förläggningen en framställning om anvisande till kommunen till NTM-centralen. NTM-centralen säkerställer att kommunen har beredskap att ta emot personer innan anvisandet sker. Kommunen och NTM-centralen kan avtala om anvisande till kommunen utan framställning av Migrationsverket eller förläggningen till exempel i en situation där en familjemedlem till en minderårig anknytningsperson ska flytta till kommunen och kommunen ska ordna bostad för personen eller i en situation där statsrådet med stöd av 93 § i utlänningslagen (301/2004) har fattat ett beslut om att ta en person till Finland och personen beviljas uppehållstillstånd och anländer direkt till den kommun med vilken NTM-centralen har avtalat om mottagning.

Kommunen ska samarbeta nära med välfärdsområdet för att säkerställa en smidig mottagningsprocess och samordna och säkerställa kommunens och välfärdsområdets tjänster. Inom ramen för samarbetet ska kommunen höra välfärdsområdet innan anvisandet till kommunen sker och ett avtal om främjande av integration ingås eller revideras samt innan en person anvisas till kommunen, om personen har uppenbara behov av social- och hälsovårdstjänster. Kommunen och välfärdsområdet ska komma överens om kontaktpersoner och samarbetsförfaranden i enlighet med lagen.

Genom att samarbeta och höra välfärdsområdet kan kommunen säkerställa att en person som anvisas till kommunen har tillgång till de tjänster i välfärdsområdet som personen behöver. Det är dock kommunen och NTM-centralen som kommer överens om anvisandet av personen till kommunen, och de utmaningar som eventuellt förs fram vid hörandet förhindrar inte automatiskt anvisandet till kommunen.

Att höra välfärdsområdet är i princip nödvändigt åtminstone när det gäller

- kvotflyktingar med brådskande behov av omplacering (s.k. akutfall)

- sådana kvotflyktingar för vilka det i samband med Finlands beslut om mottagande har framkommit uppgifter som indikerar behov av social- och hälsovårdstjänster samt
- barn och unga som anländer som minderåriga utan vårdnadshavare.

Vid hörandet iakttas bestämmelserna om behandling av personuppgifter (bland annat EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679, dataskyddslagen 1050/2018 och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet 621/1999) samt bland annat förvaltningslagen (434/2003). Hörandet ska ske skriftligen i början av beredningen av anvisandet till kommunen. Om man använder e-post vid hörandet ska meddelanden skickas i krypterad form.

Kommunens uppgifter vid mottagandet av en person som anvisats till en kommunplats:

- Reservering av bostad, förutom om personen har behov av stödboende.
- Nödvändiga el- och vattenavtal samt andra avtal.
- Inköp av möbler och bohag till bostaden ska i huvudsak ske efter att personen har bosatt sig i kommunen och själv kan delta i dessa inköp. Kommunen kan skaffa de nödvändiga möbler och övrig utrustning som behövs i vardagen under de första dagarna och ansöka om ersättning för dem enligt 47 a § i integrationslagen.
 - Om kommunen och välfärdsområdet avtalar om det kan bostaden även möbleras med en förmån som söks på förhand av välfärdsområdet. Då är det fråga om att sköta ärenden för en persons räkning och möblering med betalningsförbindelse hör till välfärdsområdets uppgifter.
- Hämtande av en person från flygplatsen eller någon annan överenskommen plats. Om personen har uppenbara behov av social- och hälsovårdstjänster ska kommunen komma överens om att en yrkesutbildad person från välfärdsområdet deltar.
- Utarbetande av den inledande kartläggningen och integrationsplanen (se punkt 2), vid behov i samarbete med arbets- och näringsbyrån och/eller välfärdsområdet.
- Vägledning och rådgivning till exempel i anslutning till boendet och när det gäller att lära känna kommunen.
 - Om personen har behov av särskilt stöd svarar även en anställd inom välfärdsområdet för vägledningen i vardagen.
- Hänvisning till övriga myndigheters tjänster vid behov, till exempel:
 - inledande hälsokontroll för kvotflyktingar
 - välfärdsområdets social- och hälsovårdstjänster
 - ansökning om personbeteckning och registrering i hemkommunen vid myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
 - vid behov ansökning om biometriska uppehållstillståndskort vid Migrationsverkets serviceställe
 - ansökning om identitetskort för utlännning vid Polisen
 - ansökning om grundläggande utkomststöd vid Folkpensionsanstalten (FPA) och förebyggande och kompletterande utkomststöd hos välfärdsområdet
 - registrering som kund för att få sysselsättnings tjänster.

Välfärdsområdet beviljar vid behov förebyggande och/eller kompletterande utkomststöd och ansvarar för att ordna social- och hälsovårdstjänster.

3.1. Precisering och utvidgning av tillämpningsområdet för anvisandet till kommuner

En person som får tillfälligt stöd och som uppfyller villkoren för att få hemkommun i 4 § i lagen om hemkommun (201/1994) kan anvisas till en kommunplats från och med den 1 mars 2023.

Samtidigt preciseras målgruppen för anvisandet till kommuner så att till kommunplatser anvisas

- kvotflyktingar och
- de personer enligt 2 § 2 mom. i lagen om hemkommun (asylsökande som fått uppehållstillstånd och personer som fått tillfälligt skydd) som befinner sig i en utsatt ställning.

En persons utsatta ställning och av den föranledda behov av social- och hälsovårdens tjänster på specialnivå och stöd ska alltid bedömas individuellt av yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården på förläggningen. De som befinner sig i en utsatt ställning kan särskilt anses vara de barn och unga som har kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare och som har fått uppehållstillstånd, de som är sjuka eller lider av psykiska störningar, personer med funktionshinder, äldre personer, gravida kvinnor, ensamförsörjarfamiljer och de som har blivit utsatta för tortyr, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld, de som hör till en könsminoritet eller sexuell minoritet samt offer för människohandel. Förteckningen är inte uttömmande.

Det är fortfarande möjligt att till kommunplatser anvisa även andra personer enligt 2 § 2 och 3 mom. (t.ex. personer som fått uppehållstillstånd utifrån en ansökan om internationellt stöd) än personer som befinner sig i en utsatt ställning.

4. Ordnanandet av stöd och boende för barn och unga som kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare

Stödet för barn och unga som kommer till landet som minderåriga utan vårdnadshavare ligger i fortsättningen på både välfärdsområdets och kommunens ansvar. Ansvaret för att ordna boende för barn som kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare överförs från kommunen till välfärdsområdet den 1 januari 2023. De nuvarande familjegrupphemmen överförs till välfärdsområdenas ansvar och välfärdsområdet kan inrätta ett nytt familjegrupphem eller en annan bostadsenhet avsedd för barn och unga. Välfärdsområdet avtalar om inrättandet av bostadsenheten med NTM-centralen. Välfärdsområdet ska höra kommunen innan ett familjegrupphem eller en annan bostadsenhet inrättas. Därtill avtalar NTM-centralen, kommunen och välfärdsområdet om placeringen av minderåriga som anländer till Finland utan vårdnadshavare i dessa enheter och om tjänster som främjar integration.

Ett barn eller en ung som kommit till Finland som minderårig utan vårdnadshavare får så kallat stöd för vuxenblivande enligt integrationslagen tills barnet eller den unga fyller 25 år. Det är inte fråga om stöd i form av eftervård enligt barnskyddslagen (417/2007). Stödet kan ordnas både inom välfärdsområdets (i synnerhet socialvårdens) och inom kommunens tjänster. Kommunen ordnar för barnet eller den unga utbildnings-, fritids-, idrotts- och kulturtjänster och deltar i utarbetandet av integrationsplanen. Kommunen och välfärdsområdet ska i samarbete

samordna de tjänster som tillhandahålls barn och unga som kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare.

4.1. Minderåriga som kommit till landet utan vårdnadshavare och som får tillfälligt skydd

Från och med den 1 mars 2023 får de barn och unga som kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare, som får tillfälligt skydd och som fått en hemkommun samma boende- och stödtjänster som de barn och unga som kommit till landet utan vårdnadshavare och som får internationellt skydd. Det innebär att välfärdsområdet ska ordna deras boende till exempel i ett familjegrupphem och att både välfärdsområdet och kommunen ska ordna så kallat stöd för vuxenblivande för dem.

5. Tillgång till information och informationssystem

Enligt 87 § 1 mom. i lagen om främjande av integration har arbets- och näringsministeriet, regionförvaltningsverk, närings-, trafik- och miljöcentraler, utvecklings- och förvaltningscentret, arbets- och näringsbyråer, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata trots sekretessbestämmelserna rätt att av varandra, Migrationsverket, förläggningar och flyktingslussar, dem som tillhandahåller åtgärder och tjänster som stöder integration och företrädare som förordnats för barn utan vårdnadshavare avgiftsfritt få den information som är nödvändig för att utföra uppgifterna enligt 2, 5 och 6 kap. I 2 och 3 mom. finns bestämmelser om rätten att få uppgifter för den som tillhandahåller tjänster och för en minderårigs företrädare.

Med stöd av 87 § 1 mom. får kommunen nödvändiga uppgifter för:

- utarbetandet av inledande kartläggning och integrationsplan (i synnerhet uppgifter om hemkommun och uppehållstillstånd av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Obs! Separat 87 c § för välfärdsområdet),
- processen för anvisande till kommunen och mottagning av flyktingar (i synnerhet av NTM-centralen, Migrationsverket och förläggningen. Obs! Separat 87 d § för välfärdsområdena),
- ansökan om ersättningar enligt lagen om främjande av integration (i synnerhet av NTM-centralen, utvecklings- och förvaltningscentret, Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Obs! Separat 87 e § för välfärdsområdena).
- utförandet av de övriga uppgifterna enligt 2, 5 och 6 kap. i lagen om främjande av integration på motsvarande sätt som i dag.

Enligt 87 a § ska Folkpensionsanstalten till hemkommunen lämna ut de uppgifter som är nödvändiga för att påbörja den inledande kartläggningen om en invandrare på vilken denna lag tillämpas och som annat än tillfälligt får utkomststöd enligt lagen om utkomststöd. På motsvarande sätt ska Folkpensionsanstalten enligt 87 g § lämna välfärdsområdet uppgifter om invandrare som får utkomststöd för att de ska kunna nå inom social- och hälsovårdstjänsterna.

I 87 b–g § finns bestämmelser om välfärdsområdets och de övriga aktörernas rätt att få uppgifter av varandra. I 87 b § finns bestämmelser om kommunens och arbets- och näringsbyråns samt välfärdsområdets rätt att få uppgifter av varandra i samband med inledande kartläggning eller integrationsplan som utarbetas i sektorsövergripande samarbete

samt om välfärdsområdets rätt att få uppgifter av Migrationsverket, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Folkpensionsanstalten. I 87 c § finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter för att ordna tjänster för minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare, i 87 d § om utlämnande av uppgifter om anvisande till kommuner och i 87 e och f § om utlämnande av uppgifter i samband med ansökan om ersättningar.

5.1. Informationssystem och överföringen av uppgifter

Reformen av social- och hälsovårdstjänsterna kan påverka de informationssystem som kommunerna använder inom sina integrationstjänster. Kommunerna har från och med den 1 januari 2023 inte längre tillgång till de informationssystem för social- och hälsovårdstjänsterna som eventuellt har utnyttjats även inom integrationstjänsterna. Från och med 2023 ska kommunen se till att man inom integrationstjänsterna använder ett system där kunduppgifter behandlas enligt informationshanteringslagen (906/2019) så att man sörjer för ändamålsenlig behandling av information och kundernas personuppgiftsskydd. Även annan arkivering kan komma på fråga vid hanteringen och behandlingen av information bara man iakttar lagstiftningens krav vid behandlingen och arkiveringen.

Om man vid behandlingen av personuppgifter i anslutning till integrationsfrämjandet har använt sig av exempelvis socialvårdens kundinformationssystem, som kommunen inte längre efter 2023 har rätt att använda, ska kommunen mot slutet av 2022 överföra de uppgifter som kommunen behöver för att kunna sköta sin lagstadgade uppgift antingen till ett annat system eller till arkivet. Detta avser åtminstone uppgifter i integrationsplanerna och i de inledande kartläggningarna. Detta kan också avse t.ex. uppgifter som hänför sig till mottagandet av flyktingar eller ersättningar till kommunerna.

64 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021) lyder enligt följande: *"Klient- och patienthandlingar upprättade i verksamhet som omfattas av kommunens organiseringsansvar och därtill hörande administrativa handlingar, klient- och patienthandlingar som kommunen har i sin besittning och som kommit från privata serviceproducenter, kurators handlingar som upprättats inom den elevhälsa som ordnas av kommunens bildningsväsende samt handlingar inom kommunens räddningsväsende överförs till den behöriga myndighet som ansvarar för ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna eller räddningsväsendets tjänster i det välfärdsområde vars område kommunen hör till. Överföringen gäller endast sådana handlingar i anslutning till social- och hälsovårdsuppgifter som överförs till välfärdsområdet och som inte har arkiverats."*

Inledande kartläggningar och integrationsplaner enligt integrationslagen eller andra handlingar som hänför sig till uppgifter som också i fortsättningen hör till kommunens organiseringsansvar ska inte överföras till välfärdsområdet. En överföring enligt den nämnda lagen gäller endast handlingar som hänför sig till de uppgifter inom social- och hälsovården som överförs till välfärdsområdet, men inte handlingar som hänför sig till kommunens uppgifter i enlighet med integrationslagen. För överföring av invandrarkundernas uppgifter från ett system till ett annat krävs inte kundens samtycke, eftersom användningsändamålet för

uppgifterna (kommunens uppgifter enligt integrationslagen) eller den myndighet som behandlar uppgifterna/för registret (kommunen) inte ändras. Om uppgifter enligt integrationslagen har skötts av en samkommun för social- och hälsovården som använt sig av socialvårdens kundinformationssystem, ska uppgifterna överföras till invandrarens hemkommun.

Om kommunen inte till sitt förfogande har något annat system till vilket uppgifterna kan överföras, kan uppgifterna lämnas ut från social- och hälsovårdens kundinformationssystem antingen i pappersform eller elektroniskt till kommunen, om man i kommunen på behörigt sätt sörjer för dataskyddet och informationssäkerheten.

Uppgifterna ska överföras från social- och hälsovårdens kundinformationssystem till ett annat system som tillhör kommunen före utgången av 2022. Under 2023 kan kommunen med stöd av integrationslagen erhålla följande uppgifter från välfärdsområdet:

- med stöd av 87 b § uppgifter om invandrare för vilka inledande kartläggning görs eller en integrationsplan eller integrationsplan för familj utarbetas multiprofessionellt,
- med stöd av 87 c § uppgifter om barn och unga som kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare,
- med stöd av 87 e § uppgifter om i 2 § 2 eller 3 mom. avsedda personer för vilka under 2022 producerats service som orsakat kommunen sådana kostnader för vilka kommunen kan ansöka om ersättningar enligt 46, 47, 48, 49 eller 51–53 §.

Kommunen ska också beakta att det efter social- och hälsovårdsreformens ikraftträdande inte finns några grunder att i kommunen behandla känsliga social- och hälsovårdsuppgifter som nuförtiden. Om den gällande integrationsplanen innehåller särskilt känsliga social- och hälsovårdsuppgifter, bör planen ses över. Om det i planen har konstaterats att personen har behov av social- och hälsovårdstjänster, bör detta beaktas när man bedömer huruvida planen ska ses över i ett sektorsövergripande samarbete med välfärdsområdet.

Arbets- och näringsministeriet har berett en helhetsreform av integrationslagen och regeringens proposition RP 208/2022 rd om den behandlas av riksdagen hösten 2022. I helhetsreformen av integrationslagen föreslås det att riksomfattande informationssystemtjänster för integration ska utvecklas med tanke på integrationstjänsterna. De riksomfattande informationssystemtjänsterna för integration ska innehålla ett kundinformationssystem för integration som kommunerna får tillgång till. Enligt lagförslaget ska kommunerna ha skyldighet att använda de riksomfattande informationssystemtjänsterna för integration. Skyldigheten ska träda i kraft efter en övergångstid från och med 2027. Således upphör användningen av kommunernas egna kundinformationssystem för integrationstjänster senast den 31 december 2026.

6. Planering och utveckling av integrationsfrämjandet

Kommunen har även i fortsättningen det allmänna ansvaret och samordningsansvaret för utvecklingen av integration samt för planeringen och uppföljningen av integrationen på lokal nivå. Invandrarbefolkningens behov ska enligt 29 § 2 mom. i integrationslagen beaktas i kommunens och de andra lokala

myndigheternas allmänna planering, verksamhet och uppföljning. Även välfärdsområdet ska stödja de invandrades behov.

Kommunen eller flera kommuner tillsammans ska för att främja integrationen och stärka det sektorsövergripande samarbetet göra upp ett program för integrationsfrämjande enligt 32 § i integrationslagen. Lokala och regionala aktörer ska på kommunens eller kommunernas initiativ delta i utarbetandet och genomförandet av programmet samt i uppföljningen av dess verkställighet. Av välfärdsområdena krävs inte egna program för integrationsfrämjande.

7. Statens ersättningar till kommunen och välfärdsområdet

Om statens ersättningar till kommuner och välfärdsområden föreskrivs i integrationslagen och statsrådets förordning om ersättning av statens medel för kommunens kostnader för främjande av integration (SRF 1393/2011). Ändrades den ovannämnda förordningen genom statsrådets förordning 975/2022 från och med den 1 januari 2023.

Staten betalar ersättningar enligt integrationslagen för kommuner och välfärdsområden. En förutsättning för ersättning för kostnader för personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen är att kommunen har ett gällande program för integrationsfrämjande och ett avtal med NTM-centralen om anvisande av flyktingar till kommunen och främjande av integration. När det gäller ersättningarna till välfärdsområdet finns inte samma villkor. En ytterligare förutsättning för vissa av de ersättningar som söks separat är ett individuellt beslut av NTM-centralen. Om så är fallet gäller förutsättningen både kommunens och välfärdsområdets ersättningar.

För de personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen (t.ex. de som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar) betalas kalkylerade ersättningar till kommunerna och välfärdsområdena. Ersättningarna är avsedda för vägledning och rådgivning och annan verksamhet som stöder integrationen. Maximitiden för ersättningarna är tre år, för kvotflyktingar fyra år. Ersättningarna betalas i huvudsak ut automatiskt varje månad. Kommunen och välfärdsområdet kan följa upp de kalkylerade ersättningar som de får i de månatliga rapporter som bildas i Migrationsverkets ärendehanteringssystem för utlänningsärenden. Användarrättigheter till systemet begärs av Migrationsverket.

I integrationslagen finns även flera ersättningar som söks separat och som kommunen och välfärdsområdet ska söka från UF-centret på basis av de kostnader som uppkommit. Ersättning ska sökas senast inom två år från utgången av det kalenderår då kostnaderna uppkom. Kvitton eller övriga verifikat ska sparas, eftersom UF-centret har granskningsrätt och ersättningar som betalats ut på felaktiga grunder ska betalas tillbaka. En förutsättning för den ersättning för beredskap att ta emot personer som betalas till kommunen (47 a §) och den ersättning för specialkostnader som betalas till kommunen eller välfärdsområdet (49 §) är ett beslut av NTM-centralen som ska sökas innan ersättningarna uppstår.

När det gäller uppgifter som övergår från kommunen till välfärdsområdet den 1 januari 2023 ska kommunen överföra det ersättningsavtal som ingåtts med NTM-centralen till välfärdsområdet (de kostnader som

avses i 49 § 1 mom. 1 eller 2 punkten, det vill säga kostnader för en minderårig utan vårdnadshavare samt specialkostnader för social- och hälsovård). Då behöver inte NTM-centralen göra upp ett beslut för välfärdsområdet, utan det tidigare avtalet förblir i kraft som överfört till välfärdsområdet. Kommunen ska meddela NTM-centralen om de avtal som överförts till välfärdsområdet.

Om ett avtal som ingåtts före 2023 innehåller både kostnader enligt 49 § 1 mom. 1 och/eller 2 punkten, det vill säga kostnader som välfärdsområdet framöver ska ersättas för, och kostnader enligt 3 punkten i det nämnda momentet som kommunen ska ersättas för, ska kommunen av NTM-centralen ansöka om ett beslut om kostnader som ska ersättas enligt 3 punkten. Då har NTM-centralen ett beslut som fattats för kommunen och när det gäller de kostnader som välfärdsområdet ska ersättas för förblir det avtal som överförts på välfärdsområdet i kraft.

En separat anvisning (VN/32627/2022) har utfärdats om statens ersättningar och i den beskrivs ersättningen av kostnaderna i närmare detalj.

7.1. Utvidgning av målgruppen för statliga ersättningar

Från och med den 1 mars 2023 betalas statliga ersättningar enligt integrationslagen till kommunerna och välfärdsområdena för de personer med hemkommun som får tillfälligt skydd (som har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 110 § i utlänningslagen). För dem som får tillfälligt skydd betalas ersättningar från den första anteckningen om hemkommun. De som får tillfälligt skydd omfattas av mottagningstjänsterna fram till att de har hemkommun.

Villkoren för betalning av ersättningar är samma som i fråga om andra personer enligt 2 § 2 och 3 mom. (kommunens program för integrationsfrämjande, kommunens och NTM-centralens avtal om anvisande till kommunen och främjande av integration och vid behov ett beslut av NTM-centralen).

8. Anvisningens ikraftträdande

Anvisningen gäller tills vidare från och med den 1 januari 2023. En del av de ändringar i anvisningen som nämns separat gäller tills vidare från och med den 1 mars 2023.